

SJIMON BEN SJETACH - שִׁמְעוֹן בֶּן שֵׁטַח

Tora voor iedereen

WERKBLADEN

Lees voordat je de opdrachten maakt het verhaal van Sjimon ben Sjetach op het Infoblad

OPDRACHT 1 Tijdbalk

Sjimon ben Sjetach leefde in de periode tussen de opstand van de Makkabiem en de verwoesting van het beet hamikdasj. Dat is tussen het jaar 165 voor de gewone jaartelling (v.d.g.j.) en het jaar 70 na de gewone jaartelling (n.d.g.j.). In de algemene geschiedenis valt dit in tijdvak 2: Grieken en Romeinen (3000 v.d.g.j. – 500 n.d.g.j.).

In de tijd van Sjimon ben Sjetach was Jehoeda (Judea) een onafhankelijke Joodse staat, geregeerd door nakomelingen van de Makkabiem. Koningin Salomé Alexandra, ook bekend onder de naam שְׁלוֹמִצִּיּוֹן הַמֶּלֶכָה had de politieke leiding over het land. Zij stelde Sjimon ben Sjetach aan als de *nasi* (voorzitter) van het Sanhedrien, de groep Joodse geleerden die belangrijke beslissingen namen. Daardoor werd hij de geestelijke leider van het Joodse volk. Samen zorgden Sjimon ben Sjetach en Sjelomtsion Hamalka voor een periode van vrede en welvaart, waarin studenten uit verre landen naar Jehoeda kwamen om Tora te leren.

Maak een tijdbalk met de jaartallen en gebeurtenissen uit het blauwe vak. Kijk ook op het infoblad. Zoek er passende illustraties bij. Je mag deze opdracht in een groepje maken. Klik hier voor voorbeelden van [tijdbalken](#).

165 v.d.g.j.	Opstand tegen de Hellenisten onder leiding van de Makkabiem
140 v.d.g.j.	Jehoeda (Judea) onafhankelijk, geregeerd door nakomelingen Makkabiem
140-135 v.d.g.j.	Regering Sjimon Hamakkabi
135-104 v.d.g.j.	Regering Jochanan Horkenos I
103-76 v.d.g.j.	Regering koning Alexander Jannai
76-67 v.d.g.j.	Regering koningin Salomé Alexandra (Sjelomtsion Hamalka)
76-±60 v.d.g.j.	Sjimon ben Sjetach en Jehoeda ben Tabai zijn de geestelijke leiders
67-63 v.d.g.j.	Gevecht om troonsopvolging tussen Aristobelos en Horkenos II
63 v.d.g.j.	De Romeinse generaal Pompeius verovert Jeroesjalaiem
63-37 v.g.j.	Jehoeda onder Romeins gezag, maar nog wel deels onafhankelijk
± 60-±30 v.d.g.j.	Sjemaja en Avtaljon zijn de geestelijke leiders van het Joodse volk

De jaartallen in de tijdbalk zijn vóór het jaar 0, het begin van de 'gewone' jaartelling. Het jaar 165 v.d.g.j. is (in 2015) dus 2180 jaar geleden.

koninklijke
straatnaam in
Tel Aviv

munten uit de tijd
van koning
Alexander Jannai

Tora voor iedereen,
ook voor kinderen!!

OPDRACHT 2 De tijd van Sjimon ben Sjetach

Kies het goede antwoord. TIP: Twijfel je? Kijk op het infoblad

1 Wat is de Joodse naam van koningin Salomé Alexandra?

- Sjoelamiet
- Sjelomtsion
- Sjelomiet

2 Waar wilde Sjimon ben Sjetach kinderen naar school sturen?

- om te leren lezen en schrijven
- om te leren lezen en rekenen
- omdat ze zich verveelden

3 Waar werd de koheen gadol mee bekogeld?

- stenen
- sneeuwballen
- etrogiem

4 Waar maakte de koningin zich bezorgd om?

- de droogte en de verdeeldheid onder het volk
- dat de Romeinen het land zouden veroveren
- dat het beet hamikdasj verwoest zou worden

5 Hoe moest je volgens de tsidoekiem de mitswot doen?

- zoals in de Tora staat, met daarbij de uitleg van de mondelinge traditie
- precies zoals in de Tora staat
- zoals uitgelegd door de mondelinge traditie

6 Voor wie namen de peroesjiem het op?

- voor het gewone volk
- voor de kohaniem
- voor de rijke mensen

7 Wie zorgde er voor dat het ging regenen?

- Choni Hame'ageel
- Sjimon ben Sjetach
- Hakadosj Baroech Hoe

OPDRACHT 3 Wie zei wat?

Wie zou dit gezegd kunnen hebben? Schrijf de goede naam onder de zinnen. Moeilijk? Kijk op het infoblad.

Kies uit de namen in dit vak.

* Choni Hame'ageel * rabbi Sjimón ben Sjetach * Aristobulus *
* koningin Sjelomtsion (Salomé Alexandra) * koning Alexander Jannai *

Au! Ik zit onder de blauwe plekken. En ik heb ook nog natte voeten gekregen.

De tijd is rijp voor verandering.

Iedereen moet de kans krijgen om Tora te leren!

Mijn vader heeft helemaal gelijk. Je moet de rijke mensen te vriend houden en niet naar het gewone volk luisteren. Wie denken ze wel dat ze zijn?

Is dat alles? Zo'n paar van die miezerige druppeltjes? We hebben nog veel meer regen nodig!

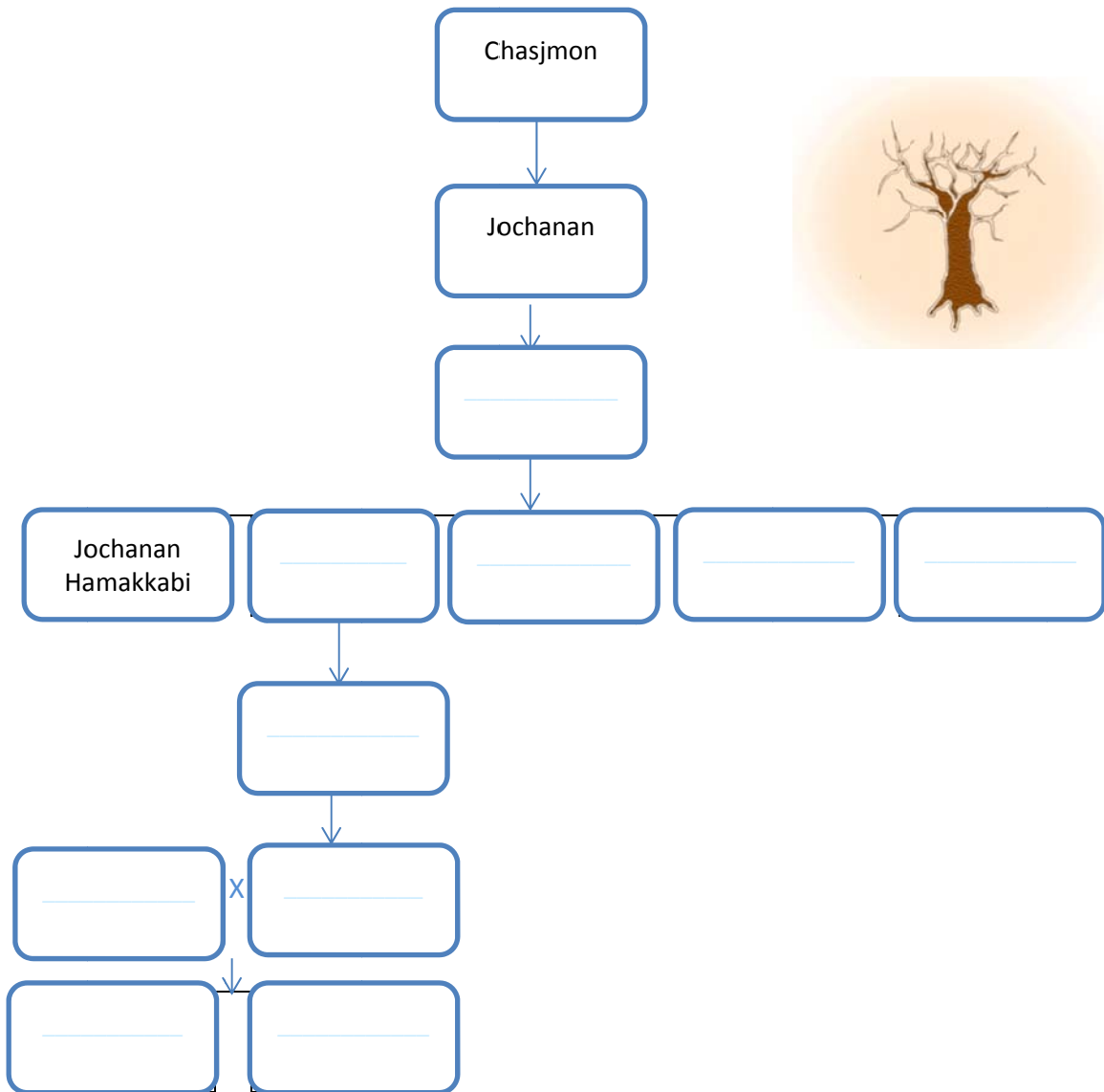
OPDRACHT 4 – Een koninklijke familie

De Joodse Staat Judea (Jehoeda) werd geregeerd door de dynastie van de Chasjmonaiem. Tot deze familie behoorde Matitjahoe. Je kent hem uit het verhaal van Chanoeka. Nadat de Hellenisten waren verslagen, werd Sjimón Hamakkabi, een van de vijf zonen van Matitjahoe, aangewezen als staatshoofd en als de geestelijke leider van de Judea.

Lees alle info op deze bladzijde en vul de stamboom van de Chasjmonaiem in. Begin bij Matitjahoe (kleinzoon van Chasjmon) en eindig met de broers Horkenos II en Aristobelos.

- * Horkenos I was een zoon van Sjimón Hamakkabi
- * Jehoeda Hamakkabi was een broer van Sjimón Hamakkabi
- * Jonathan Hamakkabi had vier broers. Eén daarvan heette Elazar Hamakkabi
- * Horkenos II was een zoon van Alexander Jannai
- * Salomé Alexandra was de vrouw van Alexander Jannai
- * Alexander Jannai was een kleinzoon van Sjimón Hamakkabi

OPDRACHT 5 – De ezel van Sjimon ben Sjetach

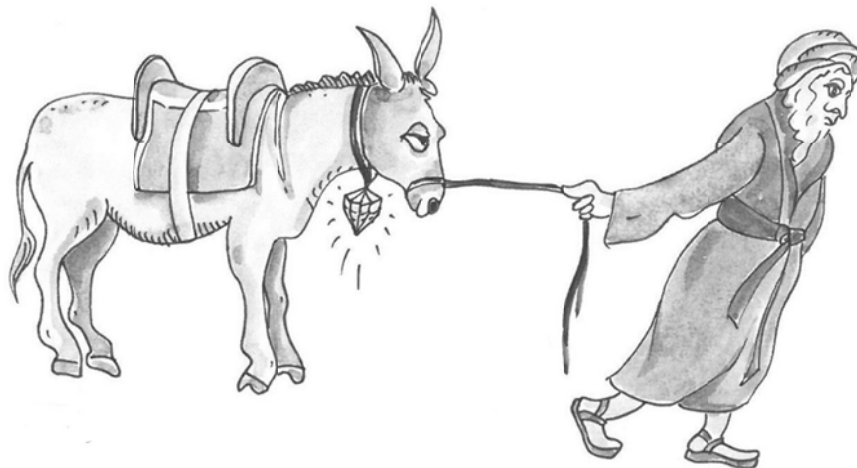

Lees dit verhaal:

Op een keer kocht Sjimon ben Sjetach een ezel van een niet-joodse eigenaar. Om de hals van het dier hing een versiering met een steen. Allebei dachten ze dat het een waardeloos stuk glas was.

Toen zijn leerlingen het dier zagen, zei een van hen: 'Rabbi Sjimon, vanaf nu bent u een rijk man. Want dat is helemaal geen stuk glas, maar een kostbare edelsteen!'

Sjimon ben Sjetach antwoordde: 'Dan is die steen niet van mij. Want ik heb alleen een ezel gekocht, en geen edelsteen'. Hij bracht de kostbare steen terug naar de vorige eigenaar van de ezel en legde uit waarom hij dit deed. Die was hiervan zo onder de indruk dat hij uitriep: 'Geprezen is de God van Sjimon ben Sjetach!'

Wat kun je uit dit verhaal leren over het karakter van Sjimon ben Sjetach?

—

Waarom zei de eigenaar 'Geprezen is de God van Sjimon ben Sjetach' en niet 'Geprezen is Sjimon ben Sjetach'?

—

*OPDRACHT 6 - Natte voeten en blauwe plekken

In de tijd van het beet hamikdasj vond op Soekot een bijzondere ceremonie plaats. Uit de bron van Sjiloach werd een gouden kruik met de inhoud van een *log* (ongeveer een halve liter) vol met water geschept. De kruik werd door de Waterpoort naar het beet hamikdasj gebracht en daar aan de koheen gadol gegeven.

Op het mizbeeach stonden twee geperforeerde schalen klaar. De koheen gadol goot de inhoud van de kruik over in een van de schalen. Zo stroomde het water over het mizbeeach.

Tegelijkertijd werd in de tweede schaal wijn gegoten.

De waterbron van Sjiloach, bij Silwan

De tsidoekiem hadden problemen met deze ceremonie, omdat de traditie van *nisoech hamajiem*, het uitgieten van water, niet letterlijk in de Tora is terug te vinden.

Lees Bemidbar 28:7.

Welke vloeistof wordt hier gebruikt als *nesech*, 'plengoffer'?

Lees Bemidbar 29:18

In deze pasoeek (en volgende) zagen de peroesjiem een bewijs voor de mondelinge traditie om niet één, maar twee soorten plengoffers te brengen. Wat is het bewijs?

Lees deze tekst uit de Talmoed (Soeka 48b)

Op een keer goot een *tsidoeki* het water over zijn voeten

מַעֲשֵׂה בְּצִדּוּקֵי אֶחָד שֶׁנִּסָּדַף עַל גְּבִי רַגְלָיו

Heel het volk bekogelde hem toen met hun etrogiem

וַיִּרְגְּמוּהוּ כָּל הָעָם בְּאֵתְרוּגֵיהֶן

Waarom deed de koheen gadol dit? Wat vind je van zijn gedrag?

Wat vind je van de reactie van de mensen die in het beet hamikdasj die dit zagen?

Wat is het verband tussen Soekot en 'water'?
